

Portefeuillehouder

J. van Veen

Datum collegebesluit

13 augustus 2019

Opsteller

Y. Hoogland

Registratie

GF19.20045

Agendapunt

Onderwerp

Raadsvoorstel Diftar+ - evaluatie 1e halfjaar 2019

Voorstel

1. De notitie Evaluatie diftar+ vaststellen.
2. De aanbevelingen uit de notitie 'Evaluatie diftar+ 1e halfjaar 2019' overnemen, zijnde:
 - a. de systematiek diftar+ continueren;
 - b. een vervolgplan ontwikkelen om de VANG-doelstelling van 2025 te realiseren;
 - c. een **nieuw etalageproject** met wasbare luiers organiseren;
 - d. de compensatieregeling voor medisch afval verruimen.

Aanleiding

Gemeenten hebben vanuit de rijksoverheid de VANG-doelstelling (VANG=Van Afval Naar Grondstof) opgelegd gekregen. De VANG-doelstelling houdt in dat in 2020 gemiddeld per inwoner jaarlijks maximaal 100 kg te verbranden afval mag worden aangeboden. Dit betreft een optelsom van:

- Het te verbranden deel uit de Sortibak (61% in 2018);
- Het ongescheiden aangeboden grof huisvuil (100% in 2018)
- Het te verbranden deel van het bouw- en sloopafval (60% in 2018).

De VANG-doelstelling voor 2025 bedraagt 30 kg te verbranden afval/inw/jr.

De gemeenteraad van Heerenveen heeft op 26 november 2018 unaniem besloten per 1 januari 2019 diftar+ in te zetten met als doel het realiseren van de VANG-doelstelling van 100 kg te verbranden afval per inwoner per jaar in 2020.

Deze evaluatie geeft uitvoering aan de breed gesteunde motie om de systematiek diftar+ na een halfjaar te evalueren.

Overwegingen

- Dat we met diftar+ op de goede weg zijn naar realisatie van de VANG-doelstelling in 2020: de hoeveelheid restafval in de Sortibak neemt af ten opzichte van 2018 en de hoeveelheid gft-afval in de Biobak neemt toe ten opzichte van 2018;
- Er door de rijksoverheid (nog) geen concrete sanctie wordt verbonden aan het niet-realiseren van de VANG-doelstelling; wel wordt sinds enkele jaren een afvalstoffenbelasting geheven op te verbranden of te storten afval. Deze afvalstoffenbelasting is in 2019 met 139% gestegen ten opzichte van 2018. Gelijkblijvende afvalhoeveelheden leiden dus onafwendbaar tot hogere kosten voor bewoners.
- Uit sorteeranalyses van de Sortibak blijkt dat het scheidingsgedrag verbetert, maar nog verder verbeterd kan worden. Want de Sortibak bevat nog altijd recyclebare grondstoffen

zoals gft-afval, glas, papier, textiel. Echter, zelfs 100% afvalscheiding is onvoldoende om de VANG-doelstelling van 2025 van 30 kg te realiseren, er is nu nog teveel niet-recyclebaar afval. Aanvullende maatregelen zijn nodig.

- Doordat de Sortibak gemiddeld minder vaak en minder zwaar werd aangeboden en door het nultarief van de Biobak, het gemiddelde huishouden fors heeft bespaard op het variabel tarief.
- Het aantal ingediende bezwaren op de kwartaalaanslag beperkt is gebleven;
- De hoeveelheid bijplaatsingen, ontwijkgedrag en illegale dumpingen niet is toegenomen;
- De proef met wasbare luiers een succes was;
- De compensatieregeling voor medisch afval voor de betreffende bewoners veelal ontoereikend blijkt;
- We met diftar+ koploper in Friesland zijn: we hebben de minste hoeveelheid restafval.

Effecten

Met dit besluit wordt beoogd – door continuering van de ingezette koers - de VANG-doelstelling 2020 (100 kg te verbranden afval/inw/jr) te realiseren en tevens nu alvast na te denken over de mogelijkheden om de VANG-doelstelling 2025 (30 kg te verbranden afval/inw/jr) te benaderen of te realiseren.

Beleid en regelgeving

Wet milieubeheer

Afvalstoffenverordening 2016 van de gemeente Heerenveen

Financiën, risico's en beheersmaatregelen

De ingezamelde hoeveelheden t/m juni 2019 zijn vastgesteld. Uit deze 6 maanden blijkt dat de factor 'aanvangsenthousiasme' met name in de eerste 3 maanden een grote rol speelt. Voor een betrouwbare prognose voor 2019 is het statistisch niet verantwoord om de cijfers van de eerste zes maanden lineair te extrapoleren. Daarom is een correctie toegepast waarbij de stabilisatie, die blijkt uit de cijfers van april, mei en juni, naar geheel 2019 is geëxtrapoleerd.

De hoogte van het variabel tarief van diftar+ voor 2019 (kilotarief en voorrijkosten) is afgeleid van de gemiddelde afvalhoeveelheden en aanbiedingen in de oude systematiek. Doordat de Sortibak gemiddeld minder vaak en minder zwaar werd aangeboden heeft het gemiddelde huishouden fors bespaard op het variabel tarief en zijn de inkomsten uit het variabel tarief in het eerste halfjaar van 2019 lager dan begroot.

Ondanks een lager tonnage restafval blijven de verwerkingskosten voor restafval en gft-afval op het niveau van 2018. Dit wordt veroorzaakt door toegenomen tonnage gft-afval en de sterk verhoogde afvalstoffenbelasting.

De opbrengst van het variabele deel van de afvalstoffenheffing blijft achter bij de ramingen. Door de factor aanvangsenthousiasme is het nog te vroeg om te beoordelen wat het voordeel voor de burger precies is en daarmee het nadeel voor de gemeente. De beschikbare voorziening zal sowieso aangesproken worden. In hoeverre deze toereikend is ter dekking van het volledige nadeel is op dit moment nog niet te zeggen. Conclusie is wel dat een stijging van het tarief voor huishoudelijk afval in 2020 niet te voorkomen is. De stijging is noodzakelijk om twee redenen. De inkomsten uit het variabele tarief in het eerste halfjaar van 2019 zijn lager dan begroot en zijn onvoldoende om de vaste kosten te dekken. Bovendien stijgt de afvalstoffenbelasting vanuit de rijksoverheid naar

verwachting nog verder in de komende jaren. Ondanks de stijging is het tarief voor 2020 nog steeds lager dan wanneer diftar+ niet was ingevoerd.

Vervolgaanpak

Op basis van de inzameldata van de eerste 7 à 8 maanden van 2019 een prognose maken voor geheel 2019. Deze vormt de basis voor de bepaling van de tarieven voor 2020.

Communicatie

Communicatieboodschappen:

Afval scheiden loont! Van oud papier wordt nieuw papier gemaakt, van oud glas nieuw glas. En uw groente-, fruit- en tuinafval wordt omgezet in vruchtbare compost. Hoe beter u het afval scheidt, hoe minder er terecht komt in uw Sortibak. En dat scheelt, dat heeft het gemiddelde huishouden in 2019 al in de portemonnee kunnen merken. We zijn op de goede weg om de doelstelling voor 2020 te realiseren, maar voor de doelstelling van 2025 moet er nog wel een flinke schep bovenop.

Afval scheiden is goed, maar afval voorkomen is natuurlijk nog veel beter. Daarom organiseert gemeente Heerenveen een nieuw etalageproject met wasbare luiers. Aanmelden kan nog!

Deze boodschappen blijven we herhaaldelijk via de gebruikelijke gemeentelijke communicatiekanalen uitdragen. In september plaatsen we een artikel met infographic in de lokale krant, waarin we inwoners van Heerenveen informeren over de resultaten en oproepen om nog beter het afval te scheiden.

Op gebied van zwerfafval krijgt de communicatie ook een vervolg. Gemeente Heerenveen neemt samen met andere Friese gemeenten en Nederland Schoon deel aan het provinciale project 'Friesland Schoon' met als doel samen met bewoners, verenigingen, ondernemers de verantwoordelijkheid te nemen in de aanpak van zwerfafval.

Relevante informatie

- Notitie Evaluatie diftar+
- Factsheet proef wasbare luiers

Het college van burgemeester en wethouders van Heerenveen,

de secretaris,

de burgemeester,

de heer J. van Leeuwestijn

de heer T.J. van der Zwan

Onderwerp

Evaluatie diftar+

De raad van de gemeente Heerenveen;
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 13 augustus 2019;

gelet op,

Gemeenten hebben vanuit de rijksoverheid de VANG-doelstelling (VANG=Van Afval Naar Grondstof) opgelegd gekregen. De VANG-doelstelling houdt in dat in 2020 gemiddeld per inwoner jaarlijks maximaal 100 kg te verbranden afval mag worden aangeboden. De VANG-doelstelling voor 2025 bedraagt 30 kg te verbranden afval/inw/jr.

overwegende dat,

- Dat we met diftar+ op de goede weg zijn naar realisatie van de VANG-doelstelling in 2020: de hoeveelheid restafval in de Sortibak neemt af ten opzichte van 2018 en de hoeveelheid gft-afval in de Biobak neemt toe ten opzichte van 2018;
- Er door de rijksoverheid (nog) geen concrete sanctie wordt verbonden aan het niet-realiseren van de VANG-doelstelling; wel wordt sinds enkele jaren een afvalstoffenbelasting geheven op te verbranden of te storten afval. Deze afvalstoffenbelasting is in 2019 met 139% gestegen ten opzichte van 2018. Gelijkblijvende afvalhoeveelheden leiden dus onafwendbaar tot hogere kosten voor bewoners.
- Uit sorteeranalyses van de Sortibak blijkt dat het scheidingsgedrag verbetert, maar nog verder verbeterd kan worden. Want de Sortibak bevat nog altijd recyclebare grondstoffen zoals gft-afval, glas, papier, textiel. Echter, zelfs 100% afvalscheiding is onvoldoende om de VANG-doelstelling van 2025 van 30 kg te realiseren, er is nu nog teveel niet-recyclebaar afval. Aanvullende maatregelen zijn nodig.
- Doordat de Sortibak gemiddeld minder vaak en minder zwaar werd aangeboden en door het nultarief van de Biobak, het gemiddelde huishouden fors heeft bespaard op het variabel tarief.
- Het aantal ingediende bezwaren op de kwartaalaanslag beperkt is gebleven;
- De hoeveelheid bijplaatsingen, ontwijkgedrag en illegale dumpingen niet is toegenomen;
- De proef met wasbare luiers een succes was;
- De compensatieregeling voor medisch afval voor de betreffende bewoners veelal ontoereikend blijkt;
- We met diftar+ koploper in Friesland zijn: we hebben de minste hoeveelheid restafval.

Besluit

1. De notitie Evaluatie diftar+ vaststellen.
2. De aanbevelingen uit de notitie 'Evaluatie diftar+ 1e halfjaar 2019' overnemen, zijnde:
 - a. de systematiek diftar+ continueren;
 - b. een vervolgplan ontwikkelen om de VANG-doelstelling van 2025 te realiseren;
 - c. een **nieuw etalageproject** met wasbare luiers organiseren;
 - d. de compensatieregeling voor medisch afval verruimen.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 16 september 2019.

de griffier,

de voorzitter,

mevrouw L. Roest-Jonkers

de heer T.J. van der Zwan